

2024

ÅRSRAPPORT

NUNATTA KATERSUGAASIVIA ALLAGAATEQARFIALU

INDHOLD

FORORD.....	5
BEVILLINGER OG HOVEDTAL.....	6
• Bevillinger fra fonde	
UDSTILLINGER OG FORMIDLING VED MUSEET.....	7
• Udstillingsbesøgende ved museet	
• Hjemmeside besøgende	
• Facebook	
SÆRUDSTILLINGER.....	8
• NORDAFAR	
• Ilisimasassarsiortut qimataat: Expedition Relics	
• Online-udstilling om Pooq og Qiperoq 1724 - 2024	
ANDEN FORMIDLING.....	11
• Nordboudstillingen	
• Ileqquvut i Katuaq	
• Nunatta Nipaa, Nunatta Oqaluttuarisaanera minutsini 8-ni	
• TV	
• Kulturnat 2024	
• Undervisning	
• Presse o.a.	
• Oplæg & foredrag	
PROJEKTER	
1. TEMA: GRØNLAND I KULTURMØDET.....	14
• Mission before Colonization. Towards a non-lachrymose history of religious contact in Greenland and Sápmi, 1000-1700, 2021-23	
2. TEMA: INDUSTRI OG MODERNISERING I DET 20. ÅRHUNDREDE.....	14
• Baser i Grønland før, under og efter Anden Verdenskrig	
• Dokumentationsprojekt: Kangerlussuaq & Narsarsuaq lufthavn	
3. TEMA: THE HUMAN ARCTIC (MENNESKET I ARKTIS).....	15
• Activating Arctic Heritage	
• RESPONSE Project, 2019-23	
• NSFGEONERC: Collaborative Research: environmental change and impacts on prehistoric human colonization of Peary Land, northernmost Greenland 2021-25	
• TEMA: Døden – nu eller aldrig- fortid, nutid og fremtid	
• Angerlartunnguit – Research, Reunification, and Restoration of the Uunartoq Thule Inuit, South Greenland (A3R)	
• Opdatering af Qilaqitsoq- og åndetrosudstillingen	
• PhD-projekt Qilakitsormiut	
• Havet – fra urtid til nutid” 2023-25	
• Next Generation Lab 2024-26	
• Center for Arctic Eco-Evolutionary Change (ARCH)	
• Qimmit, 2023-26	

Saqqaaani asseq: Arsummi silami qittattut, 1906. Assiliisoq: Holger Nathanael Smith.

ARKÆOLOGISKE AKTIVITETER.....	16
REGISTRERING OG DOKUMENTATION VED MUSEET.....	17
• IT-området	
INDSAMLING OG SAMLINGER.....	17
• Genstande og arkivalier fra Tuukkaq Teatret	
• Erfalasorput tilbage fra rummet	
• Repatriering af Uunartoq-mumierne	
• Repatriering af humane materialer fra udlandet	
NETVÆRK OG EKSTERNE ORGANISATIONER.....	18
Internationale fora og netværk	
• ICOMOS Danmark - International Committee of Monuments and Sites	
• European Network of Focus Points (ENFP)	
• The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (TICCIH)	
Nordiske fora og netværk	
• The Nordic and Baltic network on Intangible Cultural Heritage	
• Nordiske direktører for nationale museer	
Andre samarbejder	
• ”Oqaluttuamik”	
• Ambassadør – Konsul besøg	
• Vores direktør tildelt æresmedalje	
NUNATTA ALLAGAATEQARFIA.....	20
• Arkivforskning	
• Arkivets magasiner	
• Registrering	
• Myndighedsvendt arbejde	
• Formidling og udstillingsvirksomhed	
○ Fangernes låneansøgninger, 1924	
○ Kærligheden er størst af alt	
• SoMe	
• Oplæg og foredrag	
• Presse o.a.	
• Digital platform: Archive in the mist	
• Undervisning	
• Sanaartukkanut titartagaateqarfik (SA)	
• Statslige myndigheders arkiver	
• Kortlægning af statslige myndigheders arkiver	
• Tilgang til arkivets samlinger	
• Kurser og konferencer	
• Netværk og eksterne organisationer	
• Rigsarkivet	

FREDNING OG ANDEN KULTURARVSBESKYTTELSE.....	26
• Fredningssager • Forvaltningstiltag • Projekter indenfor fredningsområdet	
ADMINISTRATIVE SAGER.....	28
• Areal-, råstof og andre lovpligtige høringer i forhold kultur- og naturarvssinteresser • Sekretariatsbetjening af Grønlands Museumsnævn • Sekretariatsbetjening af Kulturarvsrådet	
ANDET.....	29
• Forskningsledelse udpeget til den historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark	
APPENDIX.....	30
• Færdiggjorte rapporter ved NKA • Rapporter modtaget fra samarbejdspartnere • Publikationer, artikler, éditions m.v Alle • RUNDVISNINGER • ETNOLOGISK SAMLING • Erhvervelser, donationer og gaver 2023 • PERSONALE • Medarbejdernes medlemsskaber i diverse råd, nævn og udvalg	

FORORD

Endnu et godt og et travlt år for NKA er gået. Vi har haft gode besøgstal på vore udstillinger, store projekter er afsluttet og flere nye er på vej i det nye år.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu fik opsat flere online-udstillinger end tidligere til glæde for alle i Grønland og resten af verden. Det har vi gjort for at nå flere her til lands og som ikke har haft mulighed for at komme til Nuuk for at se vores fysiske udstillinger. Det er også noget vi kommer til at fortsætte med fremover.

I 2024 afsluttedes vores store 5-årige projekt, Activating Arctic Heritage, og der udgives stadig resultater fra projektet til glæde for forskningen og andre interesserede i historie og samfund. Derefter fortsatte vi med nye emner og projekter, takket være eksterne fonde som har været villige til at støtte op om vores arbejde. Det drejer sig bl.a. om en af vores satsningsområder, som er forskning omkring vores mumie-samlinger, hvor vi fik 4.5 mio. kr. fra Augustinus-fonden til et 3-årigt projekt *Angerlartunnguit: Forskning, genforening og genskabelse af Thule Inuit fra Uunartoq*. Endvidere igangsatte vi et andet projekt omkring brugen af tarm: *Puggut - Inalukkat oqaluttuarput - Tarmskindets Fortælling: Tradition og samtidighed i samspil*. Her har vi fra fire fonde fået støtte på omkring en halv million kr. - og vi glæder os til at arbejde med udforskning af forfædrenes praksis. Ellers fik vi en bevilling til støtte til fortsættelse af vores dokumentation af Kangerlussuaq og Narsarsuaqs lufthavns historie.

Som afslutning for projektet om NORDAFAR fik vi sat en særudstilling op om stedet. Vi havde indsamlet en del genstande fra den tidligere fiskeristation ved Færingehavn og kunne her fortælle om stedets historie. En anden særudstilling, som vi satte op omhandlede efterladenskaber i det frie land, som tidligere udenlandske ekspeditioner, især i Nordgrønland, havde ladet stå og forladt. Dette kobledes vi med ekspeditionernes historie i Grønland gennem tid. Flere af de steder, hvor udstillingens genstande er blevet fundet, har også spillet en afgørende rolle i regionens geopolitiske historie. Mange steder blev navngivet, og nationale flag blev symbolsk udfoldet som tegn på national tilstedeværelse fra Europa og Amerika.

Vi har som tidligere deltaget i formidling af Grønlands historie i samarbejde med Katuaq omkring foredragsvirksomhed om forskellige kulturelle emner under overskriften ”Ileqquvut”, samt et samarbejde med Kalaallit Nunaata Radioa om ugentlig udsendelser på grønlandsk, som udsendes hver onsdag via morgenradioprogrammet Nunatta Nipaa.

Ellers har vi haft travlt med andre aktiviteter lige fra fredning af huse, servicering af store projekter som Spiralundersøgelsen, arkæologiske besigtigelser over hele Grønland, indsamling af genstande og arkivalier fra ind- og udland, repatrieringssager og andre arbejder i nationale og internationale fora og netværk. Det kan du læse meget mere om i det følgende.

God læselyst!

Daniel Thorleifsen
Direktør

BEVILLINGER OG HOVEDTAL

Grønlands Nationalmuseum og Arkiv var finansieret med en driftsbevilling fra finansloven 2024 på DKK 13.610.000 hvoraf der gik 12.273.000 kr. til lønudgifter, svarende til 25 årsværk. Bevillingen til fredning og anden kulturarvsbeskyttelse var på 1.385.000 kr., inkl. personaleforbrug på ét årsværk.

Museet havde en egenindtægt på omkring 1.650.000 kr. hovedsagelig fra salg fra kiosk, entréindtægter og ved overheads af projektmidler. Arkivet havde en egenindtægt på omkring 188.000 kr. for udarbejdelse og rekvirering af tegningsarkiver.

Siden 2018 har en velgører, Connie Downing, givet NKA en række donationer, senest i 2024 med et beløb på DKK 86.000.

Bevillinger fra fonde

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv modtog en bevilling på 4.5 millioner kr. fra Augustinus Fonden til et 3-årigt forskningsprojekt *Angerlartunnguit–Genfødt: Forskning, genforening og genskabelse af Thule Inuit fra Uunartoq*. Forskningsprojektet sætter i 2025-27 fokus på en samling af mumier, menneskerester og gravgaver fra Uunartoq i Sydgrønland, der blev repatrieret fra USA og Danmark til Grønland i juni 2024. Et internationalt forskerhold vil undersøge bopladsen og gravpladsen, de gravlagtes liv, død og levned, fra fortiden og op til deres rolle i nutiden.

Endvidere har projektet *Ports of Travel and Change (PoTraCH)* fået en bevilling fra Augustinus Fonden på 300.000 kr. som økonomisk støtte til projektet *Dokumentation af Kangerlussuaq og Narsarsuaq lufthavne*.

Til projektet Puggut - Inalukkat Oqaluttuarput (Livets hylstre/Breathing Membranes) er der ydet følgende støtte og bevillinger:

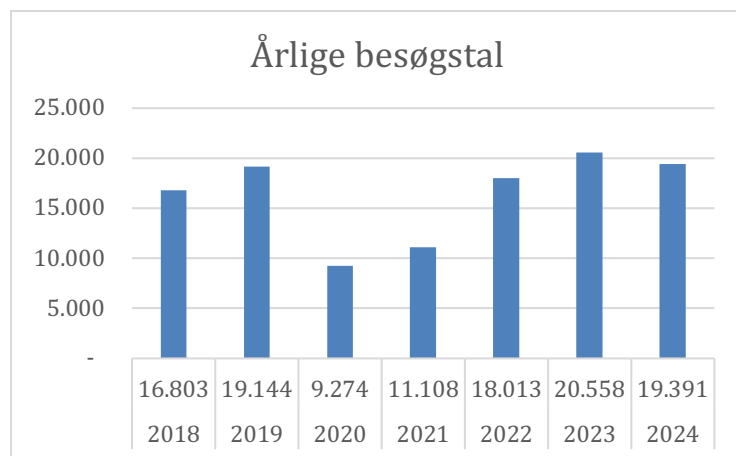
- Fra NAPA på 50.000 kr. til projektet "Særudstilling - Livets hylstre (Tarmskindets Fortælling: Tradition og samtidighed i samspil)
- Fra Beckett-Fonden på 100.000 kr. til projektet: Udstillingen Breathing Membranes: et samarbejde imellem syerske Sofie Amondsen, tekstilkunstner Julie Bach og Grønlands Nationalmuseum
- Fra Tips- og lottomidlernes pulje C en bevilling på 196.000 kr. til projektets fase 1 (produktion)
- Sermeq Puljen (ved Kommuneqarfik Sermersooq) støtte på 149.928 kr. til projektet.

UDSTILLINGER OG FORMIDLING VED MUSEET

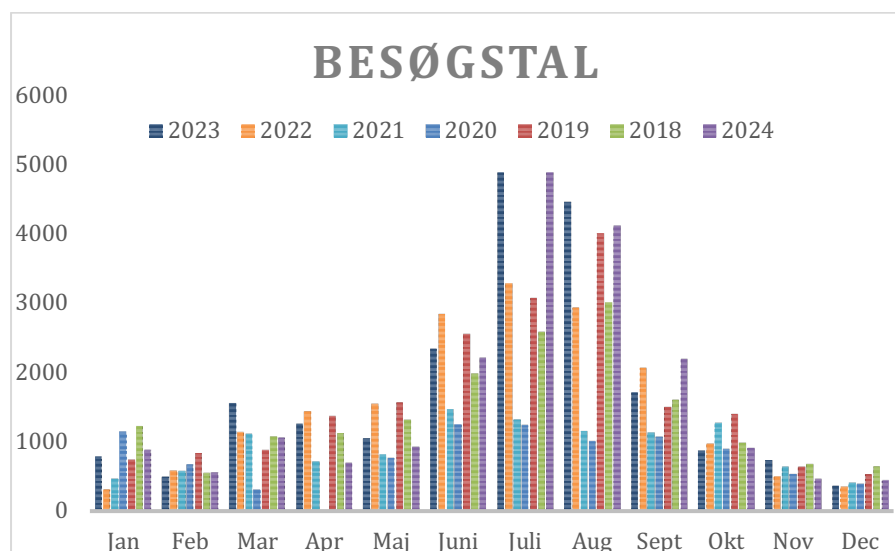
Udstillingsbesøgende ved museet

2024	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	I alt
Voksne	507	302	476	326	287	1037	1522	1695	869	356	240	261	7878
Børn	234	92	265	199	224	418	457	339	377	168	107	53	2933
Entre	145	170	323	172	419	765	2909	2082	951	388	119	137	8580
I alt	886	564	1064	697	930	2220	4888	4116	2197	912	466	451	19391

Udviklingen i udstillingsbesøgende illustreret årligt, 2018-2024

Udviklingen i udstillingsbesøgende illustreret månedsvis, 2018-2024

Hjemmeside besøgende

2024	januar	februar	marts	april	maj	juni
Hjemmeside-besøgende	98	110	161	150	137	228
I forhold til 2023 (%)	-7	+12	+46	-6	- 8	+66

2024	juli	august	september	oktober	november	december	i alt
besøgende	390	300	242	150	4591	5747	12.304
I forhold til 2023 (%)	+ 71	- 23	- 19	- 38	+ 7	+25	+ 143

Ifølge Google Analytics' stikprøve af interaktioner med Google-profilen for Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu har hjemmesiden haft varierende antal besøg gennem året. Det samlede antal besøgende i 2024 har været 12.304. Den gennemsnitlige procentvise ændring for 2024 i forhold til 2023 er således 143.25%.

Facebook

I 2024 steg platformens rækkevidde til 24.200 (+29,9 %), antal besøgende på Facebook-side låg på 5.600 (+37,7 %) og interaktioner til 1.500 (+54,8 %). Det vil sige at følgere har vokset til 170 (+27,8 %), mens linkklik faldt til 69 (-28,1 %). Samlet set viser tallene øget synlighed og engagement, men færre klik på opslagende. Der i alt været 20 Facebook-opslag i 2024, hvor de indeholdt om Arrangementer & events, Historiske fortællinger & genstande, Udstillinger, Forskning & videnskab, Samarbejder, og om Nyheder & udmærkelser.

SÆRUDSTILLINGER

I løbet af året fik museet opsat følgende særudstillinger:

NORDAFAR

Udstillingen om NORDAFAR fra 2023 fortsatte indtil 25. februar 2024.

Inspektører indenfor nyere historie og bygninger havde et forskningsprojekt om den tidligere fiskeristation ved Færingehavn – Nordafar. Under deres inspektion og dokumentering ved stationen blev der indsamlet en del genstande, som så blev til en særudstilling. Ditte Kristensen, Randi Johansen & Jeppe Lorenzen var tovholdere under planlægning af udstillingen.

NORDAFAR er en forladt fiskerihavn, som ligger i fjorden *Kangerluarsoruseq*, omkring 50 kilometer syd for Nuuk. Den blev oprettet i 1953 og lukkede i 1985. Her anløb norske, færøske og grønlandske fiskere, tillige med fiskeskibe fra Portugal, Spanien, Storbritannien, Vesttyskland og andre østeuropæiske lande.

Siden midten af 1920'erne havde færingerne tilladelse til at fiske i nærmere definerede områder i grønlandske farvande. De opførte et par stationer og havne. Den mest kendte var Færingehavn, som dog blev for lille, efter at den blev åbnet for andre nationer i 1937. Efter ophævelsen af monopolet og Grønlands nye status i 1950'erne begyndte danske erhvervsinteresser at melde sig.

I samarbejde med norske og færøske fiskere blev det norsk-dansk-færøske selskab NORDAFAR stiftet i 1953 med henblik på at stå for driften af et nyt fiskerihavn ved Færingehavn. I løbet af kort tid blev en 225 m. kajanlæg og en bedding opført. Frysehaller, silos, værksted, et sømandshjem, bad og vaskeri, en filetfabrik, boliger og en butik skød op i hurtigt tempo. Efter få år blev der også bygget et stort moderne elektricitetsværk.

Arbejdet i NORDAFAR var sæsonbetinget. I sommersæsonen kunne der være op til 200 ansatte, i både produktionen, som servicepersonale og i værkstederne. De ansatte kom fra både Grønland, Færøerne, Danmark og Norge. De grønlandske sæsonarbejdere kom ofte fra Nuuk eller Qeqertarsuaq, men nogle kom helt oppe fra Sisimiut og andre byer nordpå.

NORDAFAR har været et sted fuld af liv og fisk og der knytter sig et utal af fortællinger og historier til stedet. I særudstilling træder man ind i et univers af et udpluk af alt det, der gjorde NORDAFAR til et særligt sted med udgangspunkt i fire udvalgte bygninger. Det er fortællingen om fire bygninger og de rammer de skabte for det levede liv på NORDAFAR, og om forladte bygningers forfald.

Udstillingen blev i 2024 tilgængeliggjort på hjemmesiden, som du kan se online her:
<https://storymaps.arcgis.com/stories/a6b42155b4b9447b98d649ab5f950300>

”Ilisimasassarsiorut qimataat” / ”Expedition Relics”

I mere end et århundrede har der været en vedvarende interesse i at arrangere ekspeditioner til Grønland, både med det formål at opnå førsteretten til at nå Nordpolen og for at udforske landskabet for at finde nordvestpassagen, som skal være vejen til Asien. Adskillige episoder tegner historien, hvor forsøget på at nå frem til destinationen mislykkes.

Ekspeditionernes tilstedeværelse langs Avannaarsua afspejles i de genstande, der er efterladt af 19 ekspeditioner mellem 1853 og 1934. Disse genstande repræsenterer undersøgelser udført af amerikanske, britiske og danske slædeekspeditioner, der fulgte efter den britiske admirals ekspedition, der på mystisk vis forsvandt i 1845. I begyndelsen af det 20. århundrede udgjorde det nordligste Grønland og det tilstødende Nordamerika et geopolitisk tomrum. Udforskningen og tilstedeværelsen i området var derfor knyttet til potentielle territoriale krav og suverænitets-hævdelse.

Flere af de steder, hvor udstillingens genstande er blevet fundet, har også spillet en afgørende rolle i regionens politiske historie. Disse steder blev navngivet, og nationale flag blev symbolsk udfoldet som tegn på national tilstedeværelse fra Europa og Amerika. Selvom Inughuit i lang tid har boet i kystområderne i det nordvestlige Grønland, afspejler ekspeditionernes første tilstedeværelse sig tydeligt i de mange stednavne, der er relateret til ekspeditionsdeltagerne, økonomiske donorer og hjemlande.

Det er en udstilling af genstande samlet af Geolog Peter R Dawes, der har arbejdet i nordligste del af Grønland i årtier. Genstande var efterladt af Polarekspeditioner mellem 1853 og 1934.

Udstillingen er tilgængeliggjort på hjemmesiden, som du kan se her:
<https://storymaps.arcgis.com/stories/17edff93a28849e489f7bafccc9d307c>

Online-udstilling om Pooq og Qiperoq 1724 - 2024

To grønlandere i København for 300 år siden

Udstillingen er udviklet gennem et samarbejde mellem Qasigiannguut Museum & Grønlands Nationalmuseum & Arkiv.

I 1724 rejste Pooq og Qiperoq med det Bergenske Handelskompagni til Norge og Danmark.

Hvorend de kom frem, vakte de stor opsigt, og der findes derfor en række kilder, der beskriver dem og deres færd.

I beskrivelserne finder vi en enestående mulighed for i dag - 300 år senere - at få indblik i tidens forhold mellem Grønland og Danmark, i tidens grønlandske dragtdele og redskaber - og et indblik i, hvordan de to grønlandere oplevede det Danmark, de besøgte. Du kan se online-udstillingen her: <https://storymaps.com/da/stories/94d277080b3e4fe68a25bd0ef350c701>

ANDEN FORMIDLING

Nordboudstillingen

Der er i 2024 løbende arbejdet videre med en opdatering af museets permanente nordboudstilling. Omorganiseringen af genstand i montre og opstillingen af formidlende figurer er færdiggjort, hertil kort udstillingstekster på grønlandsk og engelsk. Som forarbejde til etablering af en "nordbostue" (i 2025), er der opsat et vævested, hvor besøgende kan lære om og prøve at spinde garn fra uld på samme måde som nordboerne.

"Ileqquvut" i Katuaq

Nunatta Katersugaasivia har et samarbejde med Katuaq omkring foredragsvirksomhed om forskellige kulturelle emner under overskriften "Ileqquvut", hvor flere tværfaglige foredragsholdere holder oplæg under et specifikt tema. I februar holdt Randi S. Johansen foredrag om *myter og sagn*. I april Hans Lange om *Gamle billeder* og i oktober om *tidligere grønlandske ekspeditioner*.

Nunatta Nipaa, Nunatta Oqaluttuarisaanera minutsini 8-ni

Nunatta Katersugaasivia har et samarbejde med Kalaallit Nunaata Radioa om ugentlig udsendelser på grønlandsk, som udsendes hver onsdag via morgenradioprogrammet Nunatta Nipaa. Følgende har deltaget med særskilte emner:

Forår 2024

- Frederik Fuoja Larsen, 21. februar: Katersaatitta annerit / amerlanerit ilaat
- Randi S. Johansen, 28. februar: Qanga nappaatit pilersarnerat
- Randi S. Johansen, 13. marts: Siulitta nerisassiortarnerat
- Frederik Fuoja Larsen, 20. marts: Ilisimasassarsiorlut qimataannik katersat
- Inge Bisgaard, 27. marts: Iikkat oqaluttuartillugit
- Michael Nielsen, 3. april: Qallunaatsiaqarfikoq Andalus Site
- Hans Lange, 10. april: Pearylandville
- Hans Lange, 17. april: ETAH – nunaqarfik pisoq
- Michael Nielsen, 24. april: ILAA projekt – Kujataani nunap timaani aavartarnek
- Inge Bisgaard, 1.maj: Qalipaait pitsaasut akikitsullu

Efterår 2024

- Aviaaja Rosing Jakobsen, 9. oktober: Inuit paniinnarnikut Uunartumeersut
- Frederik Fuoja Larsen, 16. oktober: Aasarmanna 2024-mi itsarnisarsiorluni suliat
- Hans Lange, 23. oktober: Qanga ilisimasassarsiorarsimanerit
- Michael Nielsen, 30. oktober: Qallunaatsiaat illukuinik paarsineq
- Inge Bisgaard, 6. november: Qanga illutoqqanik atoqqiisarnek

TV

Museumsleder Frederik Fuoja Larsen var i KNR TV's aften udsendelse ILLEQ 6.juni. Emnet var om Uunartoq mumier. Udover det blev han optaget af KNR TV om EU's nye interesse af Tasersiaq, som vandkraftsværk.

Kulturnat 2024

Lørdag den 19. januar kl.16-19.00 Tema: *Mød din forsker*. Fire inspektører var spredt rundt i udstillinger og var parate til at modtage gæster og snakke, oplyse og diskutere om deres ekspertise i deres respektive sagsområder. *Randi S. Johansen* var ved udstillingen om åndelivet – Immaterielle kulturarv og i særudstillingen om NORDAFAR. *Inge Bisgaard* var i Stenpakhuset og formidle om bygningskulturarven og en del af hendes aktiviteter var fokuseret på børn og unge. *Frederik Fuoja Larsen* var i Inutoqqat – Palæoudstillingen og fortalte om Nordøstgrønland projekt – Wandel dal og stenalderfolket generelt. *Michael Nielsen* var i Nordbo udstillingen og formidlede om sit projekt om en Nordbo lokalitet og konsekvenserne af klimaændringer. *Christian Koch Madsen* formidlede om deres arkæologiske projekt i Sydgrønland, særligt fokus på Thule Inuits historie og brug af landskaberne i syd.

Arrangementet var velbesøgt.

Undervisning

Hans Lange, Aviaja R. Jakobsen, Michael Nielsen, Randi S Johansen, Christian Koch Madsen og Frederik Fuoja Larsen underviste i Museumskundskab både i Ilisimatusarfik og på museets lokaler og udstillinger.

Udgivelse

NKA og Daniel Thorleifsen udgav en lille dobbeltsproget bog på 144 sider indeholdende 21 små fortællinger fra Grønlands historie med titlen Nunarput - naatsumik. Grønland kort.

Presse o.a.

Christian K. Madsen:

- The Telegraph, 8 April, 2024. *Liverpool University to Return Inuit skulls in decolonization drive*. Bidrag med interview. <https://www.telegraph.co.uk/news/2024/04/08/liverpool-university-inuit-skulls-greenland-decolonisation/>
- KNR, 5. juni 2024. Mumier fra Grønland er rejst over Atlanten: "*Det er sindssygt vildt, det her*". Bidrag med interview. <https://knr.gl/da/nyheder/mumier-fra-groenland-er-rejst-over-atlanten-det-er-sindssygt-vildt-det-her>
- The Harvard Crimson, June 7 2024. *Harvard Peabody Museum Returns Five Ancient Mummies to Denmark*. Bidrag med interview. <https://www.thecrimson.com/article/2024/6/7/peabody-museum-mummies-greenland/>
- Sermitsiaq, 8. okt., 2024. – Vi skal ikke frede blot for fredningens skyld. De mange nordboruiner besværliggør markarbejdet. Bidrag med interview. <https://www.sermitsiaq.ag/erhverv/vi-skal-ikke-frede-blot-for-fredningens-skyld/2145215>
- Sermitsiaq 06. nov., 2024: Nu er der millioner til forskning i grønlandske mumier. Bidrag med interview. <https://www.sermitsiaq.ag/kultur/nu-er-der-millioener-til-forskning-i-gronlandske-mumier/2156102>

Inge Bisgaard:

- Internet storyteller YouTube bidrag, ved Kamari Brown – Fortælling om grønlands bygningskultur gennem tiderne
- Formidling omkring Ilimanaqhusene i NKA's webside på grønlandsk og dansk om husenes tidlige historie
- En lille artikel historie fra den gamle bestyrerbolig i Ilimanaq NKA Facebook om "Væggene fortæller";
- KNR Radioformidling direkte – Ilimanami niuertup illua, bestyrerboligens historie.
- NKA har afleveret 2 sider forord til By- og bygdeatlas til Qeqqata Kommunia om grønlandsk bygningskultur
- Henvendelse og besvarelse vedr. hærværk på fredede bygninger i hele landet fra KNR journalist Mads Malik Fuglsang Holm
- Bidrag til Kamari Brown YouTube film om den historiske udvikling i grønlands bygningskultur
- KNR Radioformidling direkte – Genbrug af bygninger som i 17-1800-tallet
- Formidlingsmateriale til Turistinformationen i Avannaata Kommunia vedr. B-8 historie og som i dag anvendes af kredsretten.

Oplæg & foredrag

Christian K. Madsen:

- Afsluttende AAH formidlingstour i Sydgrønland, 22-26. april, 2024. MN og CKM, samt park ranger Arnaq Bjerger, Catherine Jessen og Dorthe Danvang Pedersen havde planlagt en formidlingstur med foredrag i Qassarsuk, Narsaq, Qaqortoq og Igaliku, men grundet stors og dårligt vejr nåede vi kun til Qassarsuk, hvor der blev holdt foredrag, samt afholdt en skattejagt og arkæologisk dag på skolen
- More trouble than it is worth? Past, present, and future repatriation processes in Greenland. Fysisk foredrag ved Peabody Museum, Harvard University, 21. mar., 2024
- Pinnga / "Månelandet" og andre fortællinger: Gen- og samskabelse af Inuits historie i Sydgrønland. Fysisk foredrag ved Forskningens Aften på Nationalmuseet, 7. okt., 2024
- Stolen bodies and freed minds: Greenland Perspectives on Repatriation of Human Remains. Online foredrag for Nordic Network for Human Remains in Collections, meeting 17-18 okt., 2024.

Inge Bisgaard:

- Afholder minikursus i fremstilling af tranmaling for museumsleder Linda Ostermann fra Qeqertarsuaq Museum i konservatorrummet på NKA. Målet er at hun vil igangsætte kurser i Qeqertarsuaq næste sommer, så folk kan vedligeholde deres bygninger med naturmaling der holder dobbelt så længe og er dobbelt så billigt med lokale materialer.

PROJEKTER

1. TEMA: GRØNLAND I KULTURMØDET

Mission before Colonization. Towards a non-lachrymose history of religious contact in Greenland and Sápmi, 1000-1700, 2021-23

Projektet blev afsluttet i 2024 med publiceringen af bogen *Colonial Entanglements and the Medieval Nordic World*, De Gruyter, 313 sider. Christian K. Madsen har bidraget til to artikler i værket, se nedenfor.

2. TEMA: INDUSTRI OG MODERNISERING I DET 20. ÅRHUNDREDE

Baser i Grønland før, under og efter Anden Verdenskrig

Projektet udføres i takt med afviklingen af et projekt i forlængelse af en politisk aftale imellem Danmark og Grønland omkring oprydning af tidligere militære anlæg i Grønland. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er bygherre på projektet og forvalter de afsatte midler. I 2024 var der kun planlagt en arkæologisk besigtigelse ved Gamatron i Sydgrønland (se afsnittet om arkæologiske besigtigelser), som dog ikke kunne gennemføres fra NKAs side grundet svære isforhold. I 2024 blev NKA og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse desuden enige om, at projektet skal afsluttes med en fælles formidling og udstilling.

Dokumentationsprojekt: Kangerlussuaq & Narsarsuaq lufthavne

Fotodokumentation af Kangerlussuaq og Narsarsuaq lufthavne i forbindelse med projektet PoTraCh. Projektet er blevet til på baggrund af en bevilling fra Augustinusfonden, og udføres i samarbejde med fotograf Roberto Fortuna fra Danmarks Nationalmuseum.

Formålet er at dokumentere bygningskulturarven i begge lufthavne, i forbindelsen med deres nedlæggelse/funktionsændring til lokale lufthavne eller heliports. Projektets delmål omfatter:

- En offentlig tilgængelig database med billederne fra begge steder, samt til fremtidig forskning.
- Grundlæggelsen af en intern NKA-database over klimarelaterede forandringer ved landets byggede kulturarv – skal løbende udvides over tid, til nytte for monitorering og fremtidig forskning i feltet.
- Transfer af viden om fotoarbejde med bygningskulturarv til NKA.

Projektet er i gang og fortsætter ind i 2025. I sommeren 2024 var Jeppe Lorentzen og Roberto Fortuna fra Danmarks Nationalmuseum på dokumentationsbesøg i Kangerlussuaq og Narsarsuaq lufthavne. I første kvartal 2024 foretog Jeppe Lorentzen forstudier ved besøg i Nationalsarkivet (Nuuk) og Rigsarkivet (København).

Konsulentarbejde i Færøerne

- I forbindelse med udvikling og etablering af et nyt fiskerimuseum i Miðvágur i Færøerne
- Ditte M. Kristensen og Jeppe Lorentzen har deltaget i onlinemøder, samt været på en konsulentrejse til Færøerne i november
- Mødtes med udviklingsgruppen og arkitekten bag projektet, samt lokale politiske og økonomiske interessenter
- Erfarings- og idéudveksling med Færøernes Nationalmuseum.

3. TEMA: THE HUMAN ARCTIC (MENNESKET I ARKTIS)

Activating Arctic Heritage

Projektet blev afsluttet i 1. semester 2024, med en formidlingstur til Sydgrønland (se afsnit oplæg og foredrag), samt indlevering af forskningsartikler til den antologi, der i 2025 tænkes udgivet som afslutning af projektet.

RESPONSE Project, 2019-23

I forbindelse med RESPONSE projektet var der i 2024 planlagt forskellige feltarbejder: En mindre udgravning i fjeldet over Narsarsuaq I juni blev aflyst pga. sygdom og et andet forsøg i September pga. dårligt vejr. Sammen med vores amerikanske partnere (City University of New York) blev der foretaget et mindre feltarbejde i Sydgrønland ved NKAH 5500 (Michael Nielsen), samt et forsøg på rejse til Nanortalik, som ikke kunne gennemføres pga. storis og dårligt vejr.

NSFGEO:NERC: Collaborative Research: environmental change and impacts on prehistoric human colonization of Peary Land, northernmost Greenland 2021-25

Der et forskningssamarbejde med University of Massachusetts der startede i 2022 med arkæologiske besigtigelser, i 2023 blev projektet sat i bero på grund af logistiske udfordringer. Arkæologi-hold 2024 bestående af museumsleder og ansvarlig for arkæologien Frederik Fuuja Larsen, museumsinspektør Mikkel Myrup, souschef Christian Kock Madsen og studerende Nukannuaq Mathiesen foretog surveys i Øvre Midsommersøes arkæologiske lokaliteter; Stjerneborg-Uranienborg-Blanknæs-Engnæs-Skeleknæs-Sortenæsbugten-Walcott Delta blev dokumenteret. Lokaliteten Pearylandville blev genbesøgt og dokumenteret påny med Mikkel Myrups High resolution drone.

TEMA: Døden – nu eller aldrig- fortid, nutid og fremtid

Temaet er en paraply, for de forsknings- og formidlingsprojekter, der vedrører døden, gravskikke, etiske problemstillinger etc. i forhold til NKAs virke og praksisser. Tre projekter falder på nuværende tidspunkt under temaet:

Angerlartunnguit – Research, Reunification, and Restoration of the Uunartoq Thule Inuit, South Greenland (A3R)

I april 2024 ansøgte en forskergruppe med NKA som leder Augustinus Fonden om midler til forskningsprojektet *Angerlartunnguit – Research, Reunification, and Restoration of the Uunartoq Thule Inuit, South Greenland* og modtog den fulde bevilling (4.5 millioner kr). Projektet igangsættes i 2025.

Opdatering af Qilaqitsoq- og åndetrosudstillingen

En arbejdsgruppe ved Museet arbejder på at opdatere og skabe sammenhæng i Qilaqitsoq og “åndetrosudstillingen”. Grundet at arbejdsgruppens formand har holdt barsel, er der ikke afholdt møder i 2024. Men der blev søgt og bevilget penge til nydatering af Qilaqitsoq mumierne ved Dronning Margrethe II’s arkæologisk fond, samt blev der taget de nødvendige prøver af konservator Anne Lisbeth Schmidt.

PhD-projekt Qilakitsormiut

Sara Næss Elleskov har i 2024 modtaget midler fra Grønlands Forskningsråd til et treårigt forskningsmæssigt om humane rester fra Grønland: *Qilakitsormiut – The research and perception of historical human remains in Greenland studied through the lens of the research and dissemination of the mummified people of Qilaqitsoq*. Sara er indskrevet ved Ilisimatusarfik, men også forankret ved NKA, hvor hun bl.a. arbejder med den humane samling og gruppen, der opdaterer Qilaqitsoq- og åndetrosudstillingen.

Havet – fra urtid til nutid” 2023-25

Projektet sat i bero pga. af sygdomsforløb hos PI.

Next Generation Lab 2024-26

NKA indsendte i februar 2024 en ansøgning sammen med Globe Institutet til Nordisk Ministerråd til projektet Next Generation Lab 2024-26, men fik afslag.

Center for Arctic Eco-Evolutionary Change (ARCH)

Sammen med Københavns Universitet indsendte NKA i maj 2024 en ansøgning til et fælles 6 årigt forskningscenter – Arch – ved den Danske Grundforskningsfond, men fik desværre afslag.

Qimmit, 2023-26

Qimmit er en fusion af to projekter finansieret af henholdsvis Augustinus Fonden og Den Danske Grundforskningsfond, hvor NKA samarbejder med Ilisimatusarfik, Københavns Universitet (Globe Institutet) og Danmarks Nationalmuseum om at undersøge grønlandske (slæde)hunde og deres kulturhistoriske og materielle kontekst. I 2024 har projektet primært fokuseret på at gennemgå samlinger for at udvælge de prøver, som skal aDNA sekventeres. Samtidig har projektets Ph.D studerende Emma Vittale udgivet de første resultater.

ARKÆOLOGISKE AKTIVITETER

Ud over feltaktiviteter i forbindelse med igangværende forskningsprojekter (se ovenfor), har NKA arkæologiske aktiviteter (besigtigelser og undersøgelser) hjemlet i Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010. NKA har i denne sammenhæng udført 4 lovpligtige besigtigelser i 2024:

- En arkæologisk besigtigelse i forud for affredningen af fortidsminder omkr. Tasersiaq, Vestgrønland, til et fremtidigt vandkraftreservoir. Besigtigelsen kunne dog kun delvist gennemføres grundet vejrforhold og forsøges afsluttet i 2025
- En arkæologisk besigtigelse af et vejtrace og havneanlæg forud for råstofaktiviteter i Sydgrønland (Rimbal Pty. Ltd. / TANBREEZ Mining Greenland A/S)
- En arkæologisk besigtigelse af Maaluto, Nuuk fjorden, forud for en arealansøgning om etablering af en turisthyttelandsby
- I forbindelse med et politianmeldt fund af menneskerester på en strand nær Sisimiut, foretog NKA i sommeren 2024 en kort besigtigelse og dokumentation af fundstedet.

REGISTRERING OG DOKUMENTATION VED MUSEET

IT-området

Der har i 2024 ikke været de store udfordringer eller forandringer i forhold til IT-området, dog kan nævnes et enkelt større IT-forhold:

- I løbet af 2024 ophørte NKs eksisterende registreringssystem Cumulus helt med at virke, således at systemet ikke længere kunne åbnes. Der var forud for denne ændring taget en backup af systemet med henblik på migration til et nyt system. NKAs It-udvalg henstillede til ledelsen, at man overgår til registreringssystemet RessourceSpace, hvilket Ledelsen bifaldt, samt godkendte indkøb af nødvendigt hardware i det nye budgetår (2025).

INDSAMLING OG SAMLINGER

Genstande og arkivalier fra Tuukkaq Teatret

NKA har fået genstande og materialer, samt arkivalier fra Tuukkaq Teatret fra perioden ca. 1970-1994. Materialet består af manuskripter, AV-optagelser og forestillingsmaterialer, herunder Reidar Nilsson personlige arkiv samt rekvisitter, kostumer og masker og andet Grønlandica. Donator var Erninnguaq Poulsen. Det Kgl. Bibliotek pakkede og overtog samlingen med henblik på overførsel til Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu efter aftale og som NKA modtog i løbet af sommeren.

Erfalasorput tilbage fra rummet

Den danske astronaut Andreas Mogensen overdrog efter et foredrag i Katuaq d. 17. juni 2024 Erfalasorput, som han tog med sig til Den Internationale Rumstation ISS i august 2023. Herhjemme har vi kunnet se Erfalasorput svæve sammen med det færøske Merkið og det danske Dannebrog bagved Andreas Mogensen, når han på rummissionen "Huginn" har deltaget i tv-udsendelser fra rumstationen. Efter 6 måneder i rummet er Erfalasorput nu tilbage på jorden og er en del af vores nationale samling.

Under overdragelse takkede direktøren for Grønlands Nationalmuseum og Arkiv ham for flaget og gav ham en børnebog om Inuits ånderejser i rummet, som astronauten selv kunne læse eller få sine børn til at læse op for sig. Bogen, som er skrevet af Naja Rosing-Asvid, fortæller hvordan en hjælpeånd, Aqipi, begiver sig ud i rummet sammen med en shaman og møder bl.a. månemanden, indvoldsædersken eller vejrets herskerinde Asiaq - alt i alt farefulde åndsrejser for at redde bopladsen fra alskens farer og forebygge sammenbrud. Direktøren anførte, at Inuits myter indeholder mange etiske betragtninger og moralske budskaber om fred og fordragelighed - og om hvordan man skal behandle naturen, som jo er menneskehedens forudsætning. "Så man kan sige, at Inuits myter og sagn og den moderne rumforskning er komplimentære størrelser i tænkning om universet", sluttede han.

Repatriering af Uunartoq-mumierne

Siden 2019 har NKA samarbejdet med Peabody Museum, Harvard Universitet, om at repatriere 5 mumier og skeletdele af yderligere ca. 50 individer fra USA. Dette arbejde kulminerede i maj-juni 2024, hvor samlingen blev fløjet fra Bosten til København under følge af to kurere, én fra NKA og én fra Peabody. Efter konserveringstiltag og forskningsprojektet Angerlartunguit (A3R), se afsnittet om projekter.

Repatriering af humane materialer fra udlandet

NKA arbejder både proaktivt og reaktivt på at repatriere humane materialer fra Grønland, der på nuværende tidspunkt befinder sig i udlandet, på museer eller i privat eje. Der har i 2024 aktivt været arbejdet på følgende repatrieringssager.

- Hood Museum of Art, Dartmouth Library, US: Her befinder sig en mindre samling af humane rester, som NKA siden 2021 har prøvet at repatriere efter henvendelse fra Hood Museum, men har måttet afvente afklaring
- Garstand Museum, Liverpool Universitet, GB: her befinder sig 15 kranier, som vi siden 2022 har samarbejdet om at få repatrieret (efter henvendelse fra Garstand Museum)
- Museum of the Aleutians, US: her befinder sig et endnu ukendt antal humane rester fra Grønland, som er indsamlet af William Laughlin i 1970'erne. Der er siden januar 2024 arbejdet arkivalsk på at samle information om fundet forud for en repatriering som er indledt af Garstand Museum
- Historisk Museum, Universitetet i Oslo, NO: her befinder sig 126 numre – kranier og hele skeletter fra Grønland – den såkaldte Schreinerske Samling, som NKA siden 2023 proaktivt har prøvet at repatriere, herunder ved flere besøg ved Historisk Museum
- Statens Naturhistoriske Museum, DK: I 2024 overtog og indlemmede i samlingerne NKA en mindre samling af human materiale fra Grønland – 5 numre og enkelte uden numre – som befandt sig i SNM's vertebratsamligner
- Syddansk Universitet, DK: Et enkelt kranie uden underkæbe er indleveret til Panum fra ADBOU ved Syddansk Universitet.

For yderligere indsamling, donationer og gaver, se også: APPENDIX på side 31.

NETVÆRK OG EKSTERNE ORGANISATIONER

Internationale fora og netværk

ICOMOS Danmark - International Committee of Monuments and Sites

NKA er repræsenteret i to komiteer under ICOMOS, v. Jeppe Lorenzen som *expert member*: ICOMOS International Wood Committee (IWC), og ICOMOS Polar Heritage Committee (IPHC). I IPHC er Jeppe medlem af Eksekutiv Komiteen, der er IPHC's styrende og centrale organ. Her arbejdes der med kulturarv i både Arktis og Antarktis, og eksekutiv komiteen er med til at udvikle ICOMOS vejledninger og retningslinjer for kulturarvsbevaring, lige som komiteen forsøger at påvirke relevante regeringer og landes kulturarvsbeskyttelse i en hensigtsmæssig og positiv retning.

European Network of Focus Points (ENFP)

I 2024 fortsatte samarbejdet med netværkskredsen 'Focal Points for the 2003 Convention (ENFP)', som blev stiftet i 2021. ENFP repræsenterer europæiske lande, der har ratificeret UNESCO-konventionen om at sikre den immaterielle kulturarv.

The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (TICCIH)

NKA har fornyet sit medlemskab af The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (TICCIH) for 2024-2025. Medlemskabet af dette internationale netværk giver betydelige muligheder for at bringe internationalt fokus på den aktuelle indsats for bevarelse og undersøgelse af Grønlands unikke industrielle kulturarv. TICCIH samler, skaber og formidler viden om industriel kulturarv og modernitet, som drivende faktorer i samfundenes udvikling, Verden over. Dette går godt i spænd med NKAs satsningsområder inden for disse to felter, og medlemskabet af organisationen er med til at understøtte museets forskning i og formidling af begge dele.

Nordiske fora og netværk

The Nordic and Baltic network on Intangible Cultural Heritage

Under det nordeuropæiske immaterielle kulturarvsnetværk fortsat projektet 'LIVIND' i 2024. LIVIND omfattede en række internationale onlinebegivenheder, herunder afholdelser af webinarer. Projektets mål er at styrke forståelsen og viden om, hvordan levende arv kan understøtte bæredygtig udvikling baseret på UNESCOs konvention om immaterielle kulturarv, Europarådets aftale og målene i FN's program for bæredygtig udvikling, Agenda 2030.

Nordiske direktører for nationale museer

Direktøren har deltaget i et 2-dages træf for nordiske nationalmuseernes direktører i dagene d. 29.-30. august i Reykjavik. Temaet for mødet var *Sikkerhedsspørgsmål omkring nationale samlinger*. Udover mødet Árni Magnússon Instituttet, hvor vi fik rundvisning, samt besøg på Islands nationalmuseets bevaringscenter på Reykjanes.

Andre samarbejder

"Oqaluttuamik"

Projektsamarbejde med KaNOq Aps v. Nivi Pedersen om udvikling af en dokumentarserie om Grønlands Historie – "Oqaluttuamik" har taget det første skridt. De første filmoptagelser til promovering af projektet er blevet foretaget, hvor Museumsleder Frederik Fuuja Larsen var med som videns person.

Ambassadør – Konsul besøg

NKA havde besøg af 2 ambassadører og 1 konsul i 2024, hvor direktøren og museumslederen havde en afslappet snak med dem over en kop kaffe og slutte af med rundvisning i udstillinger. 13.maj Irsk ambassadør – 4. september spansk konsul – 25. september finsk ambassadør.

Vores direktør tildelt æresmedalje

Mandag d. 7. oktober 2024 modtog direktør for Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Daniel Thorleifsen, Danmarks Nationalmuseets æresmedalje i sølv, som blev overrakt af direktør Rane Willerslev i forbindelse med afholdelse af Danmarks Nationalmuseums arrangement Forskningens Aften.

Jubilæumsmedaljen blev slået i 2007 af Den Kongelige Mønt og udsendt af Nationalbanken i anledning af Nationalmuseets 200-års jubilæum den 22. maj 2007. Det er første gang, medaljen uddeles til Forsknings Aften, som har været holdt i 2020, 2022 og 2023: "Medaljen tildeles eksterne personer, som udtryk for Nationalmuseets anerkendelse af en indsats i usædvanligt omfang til gavn for museets samlede virksomhed og på en i forhold til museet og dets omverden afgørende vis", står der.

Under overrækkelsestalen udtalte Rane Willerslev bl.a., at Daniel fik medaljen for at have været omdrejningspunkt for det tætte, faglige samarbejde, der er blevet udviklet mellem Grønlands Nationalmuseum og Arkiv og Nationalmuseet i Danmark. De to museer har haft et tæt samarbejde, siden Nationalmuseet i Danmark tilbageførte 35.000 genstande til det grønlandske nationalmuseum. Processen varede fra 1984 til 2001 og er verdens hidtil største repatrieringsproces. Den blev samtidig anledning til et tæt samarbejde de to museer imellem, som Daniel Thorleifsen har spillet en central rolle i at udvikle: "Daniel Thorleifsen har været stærkt medvirkende til, at samarbejdet mellem vores to museer er blevet til andet og meget mere end blot et stykke papir med gode intentioner. Han har været et vigtigt omdrejningspunkt og bidraget til at udvikle en samarbejdsform, hvor forskere fra begge institutioner allerede fra ideudviklingsfasen går sammen om at formulere spørgsmål og skabe nye forskningsprojekter," sluttede Rane Willerslev.

NUNATTA ALLAGAATEQARFIA

Arkivforskning

I forbindelse med den af Sundhedsministeriet og Naalakkersuisoq for Sundhed udarbejdede kommissorium: *Uvildig udredning af "spiralsagen" og den øvrige svangerskabsforebyggelsespraksis i Grønland og på efterskoler i Danmark med grønlandske elever i årene fra 1960 til og med 1991*, foretog udredningsgruppens forskerhold, som del af arbejdet med udredningen, arkivstudier af relevant arkivmateriale med henblik på at afdække den historiske del af spiralsagen.

Forskergruppens arkivstudier ifm. udredningsarbejdet var ekstraordinært ressourcekrævende for arkivet, arbejdsopgaverne omfattede bl.a. administrativt arbejde, behandling af arkivadgang og adgangstilladelser med gennemgang af arkivmaterialet, konsulentbistand, søgning og fremsendelse af arkivplaner og registre efter forespørgsler mv. Dertil var der søgning i arkivets samlinger, arkivundersøgelser til fremfindning af relevant arkivmateriale, booking af lokaler i arkivet til arkivstudier, hasteregistrering af bestemte arkivalier som ikke allerede er registreret efter forespørgsler fra udredningsgruppen, transport til byarkivet, besvarelser af løbende forespørgsler fra udredningsgruppen mv. Bistanden viste sig at være mere ressourcekrævende, derfor har NA fundet det nødvendigt at kræve betaling for arbejdet.

Derudover opstod der undervejs i arbejdet med udredningen uforudsete omstændigheder, hvor sundhedsledelsen i forbindelse med adgangstilladelse af sundhedsvæsenets egne arkiver belligende i sundhedsinstitutioner også inddragede afleverede arkiver fra sygehusene i NKA. Dette blev undersøgt nærmere, med kulturdepartementets jurister som undersøgte lovhjemlen for sundhedsledelsens beslutninger om adgangstilladelser til afleverede arkiver i NKA. På grund af den store arbejdsbyrde ifm. spiraludredningen og begrænsede personale ressourcer blev det besluttet at lukke midlertidigt for forskerservice.

Fra 1. oktober 2024 og til resten af året har arkivet haft midlertidig lukket for forskerservice og andre arkivgæster pga. ekstraordinære arbejdsopgaver, såsom arkivstudier i forbindelse med historiske udredning af spiralsagen, opgaver i forbindelse med pligtafleveringer fra Grønlandske myndigheder og udførelse af omfattende registreringsarbejde i arkivets samlinger. Den midlertidige lukning gjaldt for forespørgsler om arkivforskning, besøg, arkivundersøgelser /studier, samt vejledning og service til forskere eller andre arkivbrugere.

Det øvrige myndighedsvendte og lovpligtige arbejde i arkivet samt behandling af henvendelser omkring fremsendelse af borgeres egne personlige oplysninger såsom personalesager, skattesager, eksamensbeviser og aktindsigtsanmodninger fortsatte.

Ifm. retssagen om opsætning af spiral uden fornødent informeret samtykke som led i den såkaldte "Spiralkampagne", har VN bistået hjælp til daværende landslæge Henrik L. Hansen med at søge efter sagsøgernes patientjournaler i afleverede arkivmateriale i NKA fra sygehuse.

Under søgningen fandt VN 2 protokoller, såkaldte 'spiralbøger' indeholdende opsætning af spiraler, fra Sisimiut sygehus for årene 1973-1977 og Ilulissat sygehus for årene 1967-1983.

Arkivets magasiner

Arkivets magasiner omfatter i alt ca. 7500 meter hylde plads, fordelt på 6700 i hovedmagasinet, 1400 meter i Byarkivet og ca. 127 i Bygnings -og Anlægsarkivet.

For at give mere hylde plads i magasinet til kommende pligtafleveringer har arkivarer med assistance fra studentermedhjælpere ompakket og komprimeret dele af arkivets samlinger hvor der er konstateret unødvendig/overflødig plads. Dvs. bestemte arkivsamlinger hvor arkivalierne står pakket ikke fyldte, nogle gange næsten tomme i arkivæsker. Disse blev sorteret, ordnet, registreret og pakket for så der mindst muligt tager unødvendig hylde plads.

Der har været en tilgang til samlingerne på omkring 230 hyldemeter, hvoraf størstedelen af tilgangen kommer fra de offentlige myndigheder på 224 og en tilgang på 5,5 hyldemeter i privatarkiv samlingen. Det er en stigning ift. året før som lå på omkring 80 hyldemeter i alt.

Arkivets magasinkapacitet

Primo 2025 er der opbrugt 6167 hyldemeter, fordelt på 4869 meter i hovedmagasinet, 1200 meter i Byarkivet og 127 meter i Bygnings -og Anlægsarkivet.

Den samlede bestand omfatter også statslige myndigheders arkiver som er deponeret i Byarkivet, som udgør et totalt omfang på 858 meter.

Registrering

I det følgende oversigt står de enkelte arkivskabere listet op er foretaget arkivets ansatte. Der er lavet registrering af både indkomne arkiver det indeværende år, samt eksisterendesamlinger fra arkivets magasiner.

Der er udført registrering af 50 arkivskabere i arkivets samlinger for året 2024:

Frederiksdal Præstegæld, Lichtenau/Julianehåb Søndre/ Alluitsup Paa, Julianehåb Præstegæld, Narsaq Præstegæld, Mittarfeqarfiit, Handels -og Trafikdirektoratet, Teknisk Direktorat.

Landsstyrets Sekretariat, Det grønlandske Hus i KBH, Grønlænderhjemmet i København, Det grønlandske Hus i Århus, Grønlands Fiskerilicenskontor, Sydgrønlands Bogtrykkeri, Nordgrønlands Bogtrykkeri, Ilinniuisiorfik Hjemmestyrets/Selvstyrets UVM-forlag, Atuakkiorfiks Danmarksafdeling/Atuakkiorfik Ilinniuisiorfik, ISINNAA, GOF (Grønlands Oplysningsforbund) Centralafdeling og lokalafdelingerne Sisimiut, Nuuk og Qaqortoq. NAPA – Nordens Institut i Grønland, KANUKOKA, Narsap Atuarfia, Atuarfik Samuel Kleinschmidt, Nuuk Imeq, Axel Laurent Christensen, Nikolaj Rosing, Inuutersuaq & Natuk Ulloriaq, SIK, Nuuk kommune skatteforvaltning, Råstofforvaltning i Danmark, Nationalparkrådet, Grønlands Repræsentation i Bruxelles, Nunatta Atuagaateqarfia, Atuakkiorfik, Silamiut/Nunatta Isiginnaartitsisarfia, Ilulissat Kommune, Qasigiannguit Kommune, Aasiaat Kommune, Kangaatsiaq Kommune, Sisimiut Kommune, Qeqqata Kommune, Maniitsoq Kommune, Ivittuut Kommune, Qullissat Kommune, Qeqertarsuaq Kommune, Uummannaq Kommune, Tasiilaq Kommune, og Dronning Ingrid's Hospital.

Myndighedsvendt arbejde

Selvstyret

Konverteringen af selvstyrets ESDH-system F2 til arkiveringsversion er færdig, og den nye fælles journalinstruks der skal virke i arkivperioden 2023-2028, er blevet godkendt. Der er blevet sendt et brev til formandens departement omkring afleveringsudskyldelse af Selvstyrets papirarkivalier.

Sundhedsvæsenet

Der er blevet lavet en instruks vedr. anmodninger om patientjournaler fra SHV til NA ifm. aktindsigtsanmodninger.

Arkivleder og direktøren afholdt møde med departementet vedrørende sundhedsvæsenets arkivalier i NA, hvor der blev orienteret omkring korrespondance mellem sundhedsledelsen, landslægen, og om dispensation til adgang ifm. forskning af arkivalier i NKA.

Folkeskolerne ASK og USK

Ifm. Den nye skole Inussuk, og nedlægningen af ASK og USK har Helena Brandt og Angutinnnguaq Olsen bistået med rådgivning ifm. aflevering af arkiverne.

Forsker og brugerservice

Der har været 19 arkivforskere/gæster i arkivet det indeværende år, arkivbrugerne har været forskere, fagfolk, studerende, privatpersoner o. lign. Forskningsinteressen har båret præg emner og arkivmateriale fra nyere tid dvs. fra 1950 og op. Brugernes arkivstudier har været Grønlandsrådets arkiver, Præstegælds arkiver, Skoledirektørens arkiver, Social og arbejdsmarkedsdirektionens arkiver, GTOs arkiver, Embedslægens arkiver, arkivalier fra sundhedsvæsenet (ifm. spiraludredning og retssagen), derudover har der været arkivstudier af privatarkiver og foreningsarkiver. De 19 arkivforskere har været i arkivet og foretaget arkivstudier ad flere omgange.

Formidling og udstillingsvirksomhed

Det overordnede tema for arkivets udstillinger i monterne har været arkivalier fra 100 år siden. Der har været 2 udstillinger i 2024:

Fangernes låneansøgninger, 1924

Udstillingen kaster lys over fangernes kamp for livsgrundlaget. Gennem låneansøgninger til fælleskassen fra dette år, ses konkrete behov for fangstredskaber som åbenhavsgarn og rifler til mere overraskende anmodninger om lærere i kajakroning og midler til husbygning. Disse dokumenter, herunder breve fra både den lokale kommuneråd fra Egedesminde (Aasiaat) og Nordgrønlands Landsråd, samt inspektørens egne notater, tegner et levende billede af en tid, hvor overlevelse var tæt knyttet til naturen.

Kærligheden er størst af alt

Udstillingen omhandler en gribende hændelse som udspillede sig fra Disko Bugten for 100 år siden. 9 grønlandere blev fanget i en voldsom storm på vej hjem til Killiit. Da ulykken ramte, handlede brødrene Isak og Ole Schmidt resolut af kærlighed til deres familie. Modigt sejlede de ud i stormen og reddede fire, selvom fem omkom. Deres heltemod blev anerkendt med kongelig hæder. Gennem arkivalier fra Kommunerådet i Manermiut, Aasiaat Præstegæld og Otto Sandgreens private samling, gives der indblik i hændelsen.

SoMe

Udstillingerne blev også tilgængeliggjort digitalt vha. StoryMaps og blevet postet på NA's Facebookside.

Oplæg og foredrag

Arkivleder har ifm. Forskningsprojektet UrbTrans rejst til Norge i dagene 28. maj til 12. juni, hvor hun skal deltage i MÅÐÐI - Romsa Dáiddahálla, Tromsø i dagene 31. maj- 2. juni for at holde oplæg, samt deltage og holde oplæg i NAISA konferencen i Bodø d. 6-8. juni.

Presse o.a.

Angutinnguaq Olsen har kort efter udstillingen om fangernes låneansøgninger fra 1924 været radio gæst ved KNR programmet Nunatta Nipaa.

Arkivarerne Angutinnguaq Olsen og Eva-Luusi Mølgaard har skrevet et artikel til Atuagassiaq *Kalaaleq* om fangernes låneansøgninger i 1924. Artiklen udkom i februar 2024 og i ovenstående billede ses uddraget af artiklen.

Digital platform: *Archive in the mist*

Arkivleder har forestået arkivfaglig sparring med Gudrun Havsteen-Mikkelsen, ifm. afslutningen af projektet *Archive in the mist* som er udviklet og udarbejdet under Artist in residence programmet i Nuuk Kunstmuseum. Den digitale platform kan ses på hjemmesiden: www.archiveinthemist.com

Undervisning

Fra marts til maj afholdte arkivarerne undervisning i faget Arkivkundskab for kandidatstuderende i Kultur og Samfundshistorie på Ilisimatusarfik. Undervisningen tog udgangspunkt i Inatsisartutloven om Arkivvæsenet, dets historie og samfundsmæssige betydning som offentlig forvaltning, kultur -og forskningsinstitution. I forbindelse med undervisningen præsenteres de studerende for Nunatta Allagaateqarfias samlinger og forskningsbaseret faglitteratur med relation til samlingerne. Derudover foretoges der en praktisk indføring i arkivstudier, herunder øvelsesbaseret introduktion til håndskriftlæsning.

Sanaartukkanut titartagaateqarfik (SA)

2024 blev året, hvor der var 144 henvendelser (ordrenr.) i alt, og 203 sager (sags nr.) i alt, der blev modtaget og behandlet. Halvdelen/stort set af sagerne kommer primært fra Nuuk, angående må det bemærkes, at de stigende henvendelser fra Nuuk omhandler meget om etagehuse, rækkehuse, blokke samt typehuse. Der har været flere henvendelser fra forskellige arkitekt- og ingeniørfirmaer, og færre henvendelser fra private (borgere), én forsker og én praktikant. Til gengæld har der været besøg hos SA i forbindelse med forskning, praktikant og fra forskellige arkitekt- og ingeniørfirmaer, der ønskede at rekvirerede tegningskopier.

41 sager ud af de 203 sager kunne vi ikke hjælpe med at levere tegninger, da man ikke havde tegningerne i arkivet, eller da man ikke kunne fastslå, hvilken typehus det er.

I alt bliver der modtaget 226 sager i 2023. Selvom der var færre sager i 2024 med 203 sager i alt, blev der udsendt færre fakturaer som er ringe 74 antal, hvor der i forrige år udsendtes 77 fakturaer.

Udover at modtage og behandle sagerne arbejdede SA med løbende scanning af SA's mikrofilm. Det kan nævntes at mikrofilm af blok 12 og 13 (B-1676-1677, Nuuk) 257 i alt er blevet scannet i løbet af 2024. Der har også været løbende registrering samt scanning af tegninger fra blok 8, (B-1542, Nuuk) hvor 290 i alt er tegningerne scannet. Samt har der været løbende ompakning og registrering af typehuse i løbet af 2024.

Statslige myndigheders arkiver

Arkivleder og direktøren afholdt møde med departementet vedrørende sundhedsvæsenets arkivalier i NA, hvor der blev orienteret omkring korrespondance mellem sundhedsledelsen, landslægen, og om dispensation til adgang ifm. forskning af arkivalier i NKA.

Kortlægning af statslige myndigheders arkiver

Arkivleder og direktøren var til møde i Rigsombuddet vedr. kortlægning af statslige myndigheders arkiver i Grønland. Derudover afholdt de møde vedr. statslige myndigheders depone-rede arkiver i Byarkivet.

Tilgang til arkivets samlinger

Den samlede opgørelse af indkomne arkiver for 2024 udgør omtrent 100 hyldemeter. Der er for året tilgået arkiver/arkivalier til følgende:

Offentlige myndigheders arkiver

- Dronning Ingrid's Hospital
- KGH
- GTO
- Kulminen Qullissat
- Det Grønlandske Hus Århus, elevsager
- Napasup Atuarfia, pensa protokoller
- Qeqqata Kommune, Journalsager
- Avannaata Kommune, ydelser
- Efterskolen Julianehåb
- Atuarfik Samuel Kleinsmidt (ASK)
- Nunatta Atuagaateqarfia.

Politimesterembedet (Rigsmyndigheds arkiv, deponeret)

Privatarkiver

- Sofie Petersen (tilføjelse til samlingen)
- Jørgen Petersen
- Nikolaj Rosing
- Robert Petersens arkiver fra Ilisimatusarfik
- Nuuk Imeq A/S
- Nunatta Qitornai
- Samuel Olsen
- Donald J. Gage
- Lars Møller
- Kangermi peqatigiiffik Imerissoq
- Dansk Folkemindesamling.

Kurser og konferencer

Arkivleder deltog i NAISA konferencen i Bodø d. 6-8. juni 2024.

Netværk og eksterne organisationer

Rigsarkivet

NA mødtes med specialkonsulenter fra Rigsarkivet Birgit Vedel-Troelsen og Asger Svane-Knudsen i november 2024 i arkivet, vedrørende digitale arkiver og konservering af papirarkivalier.

FREDNING OG ANDEN KULTURARVSBESKYTTELSE

I juli modtog NKA Naalakkersuisuts meddelelse om deres afgørelse vedr. ophævelse af fredningerne ved Tasersiaq og Tarsartuup Tasersua. I medfør af dette udsendte NKA d. 1. juli følgende meddelelse om afgørelse om ophævelse af fredning:

Jævnfør § 9 i Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde skal Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, efter en høringsrunde og proces og efterfølgende behandlinger heraf, herved meddele, at Naalakkersuisut nu har truffet afgørelse om:

- *at Naalakkersuisut med begrundet henvisning til overordnede hensyn til samfundsudviklingen jf. Kulturmindeovens § 3 træffer afgørelse om ophævelse af de eksisterende fredninger af fortidsminder ved Tasersiaq og Tarsartuup Tasersua, som beskrevet i oplægget, jf. kortbilag 1 og 2,*
- *at ophævelse af fredningerne sker med et virkningstidspunkt, som knytter sig op på tidspunktet for udstedelse af udnyttelseslicensen til bygherre om vandkraftprojektet,*
- *at Naalakkersuisut træffer afgørelse om, at der samtidig, som beskrevet i oplægget, sker en forsvarlig dokumentation af kulturminde og den viden og information, som kulturminde rummer. Nuuk, 1. juli 2024.*

Fredningssager

Der har i 2024 været arbejdet med følgende fredningssager indenfor kultur- og bygningsarvsforvaltningen:

- Nuulliit, NØ Grønland: Nunatta Katersugaasivia (NK) har været i forhandling med mineral efterforsknings-selskabet White Eagle Resources Limited med henblik på at få dem til at udelade området med den vigtige boplads Nuulliit fra deres licensområde, således at området i fremtiden (2025) kan områdefredes. I 2024 blev området godvilligt trukket ud af licensområdet efter NKs geografisk anvisninger
- Forlængelse af brugsretten til Bestyrerboligen i Ilimanaq fra Restaurant Koks vedr. etablering af midlertidig ekstern køkken for World of Greenland. Bygningen er fredet og NKA fører tilsyn med fredningsværdier at de ikke lider overlast
- Gennemgang af 21 retshistoriske fredningers validitet af særligt statens bygninger i Grønland. 21 vigtige og fredningsværdige bygninger har været kategoriseret "fredede" uden at de har været igennem den oblikatoriske fredningsprocedure som kulturmindeoven kræver. Resultatet af undersøgelserne kommer frem til at de 21 bygninger skal ud i en ny tre måneders høring i 2025

- Igangsætning af fredningshøring på Henrik og Malene Lunds hus B-430 i Narsaq, Kommune Kujalleq i 3 måneder
- Igangsætning af fredningshøring på Paul-Emilé Victors forskningshytte i Egi, Avannaata Kommunua i 3 måneder og samtidig igangsætning af arealreservation for bygningen, så den fremadrettet får et B-nr. Avannaata Kommunua har taget ejerskab for bygningen
- Fredningssagerne med de nordøstgrønlandske hytter og stationer og anlæg er klar til at komme ud i høring. Pt. er problemet, at der for enkelte hytter mangler fastlæggelse af ejerskab til bygningerne og disse beror nu på at den danske stat overdrager bygninger til Selvstyret som beskrevet i 2014 for daværende Miljø og Natur.

Forvaltningstiltag

Ud over egentlige fredningssager arbejder NK aktivt på at sikre landets fortidsminder og bygningskulturarv gennem deltagelse og rådgivning i den fysiske planlægning og strategisk udvikling:

- Afsendt mailbrev til Landsplanafdelingen om de bekymrende kommuneplansforhold der hersker omkring Kommune Kujalleqs manglende stillingtagen til mange projekter i kommunen omkring bygningskulturarven. Landsplan har ikke siden 2015 ført tilsyn med området og det er tydeligt at tilsynet har ikke været obs på sin tilsynspligt siden 2015
- Selvstyrets digitaliseringsstyrelse er i gang med at opbygge Grønlands bygningsregister. NKA har bistået med en oversigt over hele landets fredede og bevaringsværdige bygninger og tilhørende bygningsinformationer om bygningens opførelsestidspunkt, bygningsejere og evt. ombygninger gennem tid. NKA's skal kvalitetssikre digitaliseringsstyrelsens bygningsregister med bygningskulturarven når den foreligger
- I 2024 blev der i samarbejde med Site Managers fra Kujataa og Ilulissat Isfjorden færdiggjort retningslinjer for bæredygtige steder for UNESCOs verdensarvssteder Qassiarsuk, Qaqortukuloq, Igaliku og Sermermiut. Disse retningslinjer blev offentliggjort og offentliggjort på Visit Greenlands hjemmeside:
<https://visitgreenland.com/unesco-site-sustainability-guidelines/#:~:text=Never%20pick%20up%20or%20move%20objects%20at%20the>
- Vestgrønlands Nationalpark: på foranledning og bekostet af Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø har NK – med Naturinstituttet som koordinator – har NK indleveret et rapportbidrag og zonerings over de kulturhistoriske interesser i et større område i Vestgrønland, der ønskes etableret som nationalpark. Rapporten har haft samme indhold som de tidligere udarbejdede RBU'er.

Projekter indenfor fredningsområdet

Fredningsmidlerne er en særskilt bevilling, der årligt afsættes på den grønlandske finanslov med direkte henblik på at understøtte og udføre nationale frednings- og forvaltningsaktiviteter. Ud over drift og indkøb af nødvendigt materiel og udstyr, har de årligt afsatte fredningsmidler i 2024 været benyttet på følgende projekter:

- Ny arkæologisk besigtigelse af Qilaqitsoq med henblik på at vurdere tilstanden i forb. med øget krydstogt turisme, kortlægning og optagelse af filmmateriale til opdatering af NKAs udstillinger om Qilaqitsoq (se afsnittet om Opdatering af Qilaqitsoq- og åndetrosudstillingen)
- I 2024 blev der i samarbejde med Site Managers fra Kujataa og Ilulissat Isfjorden færdiggjort retningslinjer for bæredygtige steder for UNESCOs verdensarvssteder Qassiarsuk,

Qaqortukulooq, Igaliku og Sermermiut. Disse retningslinjer blev offentliggjort og offentliggjort på Visit Greenlands hjemmeside: <https://visitgreenland.com/unesco-site-sustainability-guidelines/#:~:text=Never%20pick%20up%20or%20move%20objects%20at%20the%20site.,grazing%20by%20local%20sheep%20farmers>

- Undersøgelser af tab af permafrost og kysterosion ved Sermermiut, Ilulissat Isfjord UNESCO World Heritage Site, Avannaata Kommunia 15.-19. juli 2024. Feltundersøgelser og prøveudtagning i juli 2024 karakteriserede erosionsprocesserne ved Sermermiut og etablerede en ramme for overvågning af fremtidig erosion og permafrost. Dette projekt blev muliggjort af US Department of the Interior (DOI) International Technical Assistance Program (ITAP). Harmsen, Myrup og to tekniske eksperter fra Alaska indsamlede data geomorfologi, jordbundsdynamik, permafrostdybde, kysterosionshastighed og hyppigheden af stormfloder ved Sermermiut. Disse undersøgelser vil informere overvejelser om fremtidige scenarier, herunder omfanget af skader på møddinger og husruiner. Fortsat overvågning er afgørende for ledelse og beslutningstagning fremadrettet
- En vigtig vurdering er gennemført i samarbejde med Pinngortitaleriffik (Grønlands Naturinstitut) vedrørende den arkæologiske og biologiske følsomhed af Itinneq-dalen i Aasivissuit – Nipisat Verdensarvsområdet. Rapporten blev afsluttet i oktober 2024 og gav adskillige anbefalinger til beskyttelse af områdets kultur- og naturværdier i takt med, at området bliver en hyppigere destination for besøgende i de kommende år
- Narsannguaq Community Archaeology Days, 11.-12. juni 2024. Harmsen og Lange samarbejdede med Sisimiut Museet om at være vært for en lokal arkæologisk begivenhed med deltagelse af lokale skoler og beboere. Medlemmer af lokalsamfundet blev inviteret til at hjælpe med at indsamle overfladeartefakter fra Narsannguaq-opfyldningsbunken i Kangerlussuaq. Den to-dages begivenhed resulterede i gendannelsen af flere vigtige diagnostiske artefakter, som vil blive kurateret af Sisimiut Museum. Derudover holdt Lange et offentligt foredrag om aftenen den 11. juni med fokus på Narsannguaqs kulturhistorie
- Ruinpleje i Sydgrønland: I samarbejde med UNESCO World Heritage Kujataa foretager NKA ruinpleje (græsslåning, oprydning, skiltning, stillægning) omkring de central turistdestinationer ved Qassiarsuk, Igaliku og Qaqortukulooq i Sydgrønland. I 2024 var to inspektører udsendt
- Endelige blev der udbetalt midler til renovering af Otto Frederiksens frede hus i Qassiarsuk forud for 100 årsjubilæet i 2024.

ADMINISTRATIVE SAGER

Areal-, råstof og andre lovpligtige høringer i forhold kultur- og naturarvssinteresser

Med hjemmel i Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010, er NKA høringspart i alle aktiviteter i åbne land, der kan have negativ påvirkning af kultur- og naturarvsressourcer. I 2024 har 175 offentlige og interne høringer været behandlet (eksklusive bygningsfredningssager), fordelt på følgende typer:

- Høringer af nye, forlængelse af eksisterende, eller ændringer i vilkår for, mineral efterforskningslicenser (= 31)
- Høringer af feltaktiviteter i mineral efterforskningsområder (=20)
- Høring af småskalatilladelser (=2)
- Høring af VVM'er eller andre rapporter i forb. med mineralefterforskning (=2)
- Høringer af kommunalplantillæg, eller ændringer deraf, i forhold til fortidsminder og bygningskulturarv (=19)

- Høringer af arealansøgninger fra alle kommuner (=68)
- Videnskabelige undersøgelser (=18)
- Arkæologisk feltarbejde (=7).

Sekretariatsbetjening af Grønlands Museumsnævn

Museumsnævnet har afholdt to ordinære møder i 2024. Et virtuelt møde blev afholdt den 26. juni og et fysisk møde blev afholdt i Katuaq den 8. og 9. oktober. Mødernes hovedemner var oversigt og gennemgang af årsberetninger og 4-årsplaner, anmodning om godkendelse, samt drøftelse om og udarbejdelse af diverse korrespondancer.

Sekretariatsbetjening af Kulturarvsrådet

NKAs sekretariatsbetjening af Kulturarvsrådet har i 2024 været begrænset til afholdelse af et enkelt møde d.13. februar. Enkelte høringssager blev behandlet pr. mail, da rådets formand måtte opholde sig i Danmark pga. af længere tids sygdom, samt et fratrådt medlem før tid og rådsarbejdet måtte sættes på pause, indtil et nyt medlem var udpeget.

ANDET

Forskningsledelse udpeget til den historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark

Naalakkersuisoq for Selvstændighed og Udenrigsanliggender Vivian Motzfeldt og uddannelses- og forskningsminister Christina Egelund fik sammen udpeget Daniel Thorleifsen, direktør ved Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, og Tenna Jensen, centerleder ved Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet) til den forskningsledelse, som skal stå i spidsen for den historiske udredning af forholdet mellem Grønland og Danmark siden 1945.

Udredningen skal omhandle de væsentligste politiske beslutninger og begivenheder, som var med til at præge udviklingen af Grønland, forholdet mellem Grønland og Danmark, eller som fik konsekvenser for den grønlandske befolkning. Det fremgår af det kommissorium, som de to lande indgik en aftale om den 22. juni 2023.

APPENDIX

Færdiggjorte rapporter ved NKA

Madsen, Christian Koch (ed.), Nielsen, Michael & Petersen, Arnaq Bjerg. Archaeological Surveys in Connection with Mineral Exploration and Exploitation Activities, South Greenland, 2024. *Technical Reports of the Greenland National Museum & Archives*, no. 202401_01. Nuuk, Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu: 12 pages.

Harmsen, H., I.B. Dyrholm Jacobsen, M. Le Moullec, C. Pihlblad Jerimiassen and L. Germany. 2024. Biological and archeological assessment of Itinneq, July 2023. *Greenland National Museum & Archives Technical Report no. 202402_01*. Nuuk: Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu.

Michael Nielsen (ed.) & Frederik Fuuja Larsen 2024. Archaeological survey of Amitsulooq and Killersuaq, June-September, 2024. *Technical Reports of the Greenland National Museum & Archives*, No. 202403_01. Nuuk, Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu: 28 Pages.

Harmsen, H. 2024. Report on human remains identified on the north side of Maniitsorsuaq in the Amerloq fjord, Qeqqata Municipality [CONFIDENTIAL]. Greenland National Museum and Archives, Nuuk. 5 August 2024. 19pp.

Rapporter modtaget fra samarbejdspartnere

Moseley, G. 2024. Report on the findings of the Greenland Caves Project 2023 expedition to Wulff Land, Kalaallit Nunaat/North Greenland July-August, 2023. Robbie Shone/Greenland Caves Project, 67 pages.

Grønnow B. and J. F. Jensen (eds.), M. Appelt, A. Olsen, M. Myrup, P. A. Toft, P. Boassen, J. Hollesen, M. J. Skov Jepsen, M. Friderichsen, R. Fortuna, H. Harmsen, K.N. Nilsson, 2024. Activating Arctic Heritage Field Report 2022 and 2023. Work Package 3.4: Dynamic Glocal Networks. National Museum of Denmark, Copenhagen. 99pp.

Publikationer, artikler, éditions m.v Alle

Hollesen, J., M.S. Jepsen, M. Stendel and H. Harmsen, 2024. Assessing the consequences of recent climate change on World Heritage sites in South Greenland. *Scientific Reports* 14:9732. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41598-024-60397-9>.

Krüger, S., Schneider, T., Bradley, R.S., Castañeda, I.S., Feeser, I., Madsen, C.K., Strunk, A., Zhao, B. & Jessen, C. 2024. The steady loss – Palynological investigation into the main triggers of changes in vegetation and pastoral activity during the Norse period in Southern Greenland. *Quaternary Environments and Humans*, Vol.2, Issue 5, 100018.

RUNDVISNINGER

Dato	Tid	Institution	Antal	Rundviser
8/1	08.30	Atuartut	30+2	Nammineq/selv
23/1	10.00	Nuussuup atuarfia		Randi
15/2	12.00	USK 1.klasse	16	Nammineq/selv
19/2	12.10	USK 5.klasse	20	Nammineq/selv
19/2	14.00	Fritidshjemmet ILLU		Nammineq/selv
21/2	08.30	NUNAVUT delegation	14	Fuuja
28/2	08.30	USK 5.b Klasse	25	Nammineq/selv
5/3	10.00	USK 6.a	21	Nammineq/selv
27/2	08.30	USK 6.b Emne om tøj	20+3	Avi
28/2	15.15	Fiskeri Departementet	10	Hans
10/3	13.00	Dansk Gymnasie elever	20	Ditte
18/3	13.30	Arktisk Kommando	25	Hans & Avi/Ditte
4/4	08.30	Atuartut	20+2	Nammineq/selv
5/4	08.30	Atuartut	24+2	Nammineq/selv
12/4	11.45	Campus Kujalleq	11	Hans
12/4	14.30	Singapore Ambassadør og følge (eng)	3	Christian
23/4	13.00	Nordplus Pædagoger (eng)	28	Fuuja
24/4	14.14	Arktisk Kommando	5	Fuuja
25/4	08.15	Atuartut	24+2	Nammineq/selv
29/4	08.30	Atuartut	20+2	Nammineq/selv
30/4	08.30	Atuartut	24+2	Nammineq/selv
2/5	11.00	Teaterskolen	10	Nammineq/selv
3/5	10.00	Nuuk Water Taxi	20	Egen guide
7/5	08.30	ASK 3.klasse	20	Nammineq/selv
11/6	08.30	NUNAVUT Tunngavik Incorporation (eng)	17	Fuuja & Ditte
20/6	13.00	Klimaministeren og følge (eng)	8	Fuuja
18/7	10.00	Colorado gæster (eng)	9	Ditte
19/7	13.00	M/S Balto	12	Nammineq/selv
23/7	13.00	Færingar	7	Ditte
4/8	14.00	Bandvæsenet	13	Hans
8/8	10.00	NUNAVUT Delegation	5	Ditte
12/8	09.30	Journalister	2	Nammineq/selv
27/8	13.00	GUX Nuuk (om thulekultur & Qilakitsoq	30	Nammineq/selv
2/9	14.00	Arktisk Kommando-Sikkerhedskursus	20	Fuuja
13/9	08.30	Personaledag for Selstyrets forskellige departementer	16	Fuuja
16/9	10.00	Sam Armstrong & co	7	Ditte
18/9	17.30	Arktisk Kommando	40	Christian & Michael
25/9	10.30	Finsk Ambassadør (eng)	2	Fuuja
26/9	10.00	Børnehaven Paarsisoq	18	Nammineq/selv
27/9	10.00	6.b Kangillinnuit	17	Hans
2/10	10.45	Forsvarsakademiet	24	Avi & Fuuja
3/10	10.00	Rosenborg Gymnasium	26	Avi & Fuuja
4/10	10.00	3.a Nuussuup Atuarfia	16	Nammineq/selv
7/10	08.30	9.klasse International friskole	16	Ditte
21/10	09.00	Nuussuup Atuarfia	16+1	Nammineq/selv
22/10	09.00	Atuarfik INUSSUK om puisi	16	Hans
29/10	10.00	Atuarfik INUSSUK om Tutu	3+2	Fuuja
29/10	11.30	Atuarfik INUSSUK om taratsut / brugen af salt	10	Fuuja
6/11	12.30	GU elever Inuit for Hans Egede	13	Fuuja

7/11	14.00	Atammiup atuarfia	19+5	Hans
13/11	11.25	Niuvernermik Ilinniarfik	15	Avi
13/11	12.30	GU elever Inuit før Hans Egede	17	Hans
14/11	10.00	Nuussuup Atuarfia 1.klasse	30	Nammineq/selv
18/11	09.00	International friskole	20+1	Nammineq/selv
18/11	09.00	Seminarier	9	Hans
20/11	10.00	Atuarfik INUSSUK 5.klasse	15+1	Nammineq/selv
20/11	12.45	Atuarfik INUSSUK 7.klasse	14+1	Nammineq/selv
23/11	14.30	Nørresundby Gymnasium	15	Nammineq/selv
6/12	13.00	GUX elever Nuuk	12	Nammineq/selv

ETNOLOGISK SAMLING

Erhvervelser, donationer og gaver 2023:

Fotoalbum	Fotos fra 1950-52	Gave/Donation
Fotografier	Fotos fra Ivittuut	Gave/Donation
Fotografier	Fotos fra BW1	Gave/Donation
Fotografier	Fra 1800-tallet	Gave/Donation
Fotografier	Fotos fra 1975-76	Gave/Donation
Fotografier	Fotos fra Ivittuut, 1920'erne	Gave/Donation
Fotografier	Fotos fra Nuuk, 1960'erne	Gave/Donation
Fotografier	Fots fra NordGrL.,Canada, Alaska,1950'erne	Gave/Donation
Fotografier	Fotoalbum, NORDAFAR	Gave/Donation
Fotografier	Fotos fra 1910 - 1940	Gave/Donation
Nødudgravning	NKAH 5500 2023	
Musik	Grønlandske LP plader	Købt
Løsfund	Kranie fra Asummiut	
Erfalasorput	Erfalasorput, flag fra rummet	Gave/Donation
Arkæologi	Knogleanalyse og fotomappe. J.nr. 5508-83110-00040-24	
Arkæologi	Permafrost loss and Coastal Erosion, Sermermiut, Ilulissat	
Stempel	3 stk. Stempler fra Qeqertarsuatsiaat Præstegæld	Gave/Donation
Kort	Sælskindskort i ramme	Gave/Donation

PERSONALE

Fælles

- Daniel Thorleifsen, direktør (historie)
- Minik R. Lyberth, afdelingsleder (administration)

Museum

- Christian Koch Madsen, souschef, inspektør (nordboer)
- Frederik Fuuja Larsen, museumsleder (forhistorie)
- Hans Lange, inspektør (Thulekultur)
- Mikkel Myrup, inspektør (fortidsminderegister)
- Aviâja Rosing Jakobsen, inspektør (etnologi & dragter)
- Inge Bisgaard, inspektør (fredede bygninger) på 3/4-tid
- Jeppe Lorenzen, inspektør (fredede bygninger)
- Ditte Kristensen, inspektør (Grønlands historie i det 20. århundrede)
- Hans Husayn Harmsen, fredningsinspektør (arkæologi, fredning, UNESCO)
- Naja Rosing-Asvid, udstillingsdesigner
- Dorthe Vold, rengøring og køkken
- Martin Friderichsen, museumsforvalter
- Michael Nielsen, projektansat
- Randi S. Johansen, inspektør (immateriel kulturarv)
- Ingrid-Sofie Aspegren (Projektmedarbejder), kontraktudløb: 30/6-24

Arkiv

- Vivi Noahsen, arkivleder
- Hans Egede Berthelsen, kontorfuldmægtig Fratrådte 30/9-24
- Eva-Luusi Marcussen-Mølgaard, arkivar Fratrådte 31/5-24
- Helena Brandt, arkivar Fratrådte 30/9-24
- Lana Løvstrøm, registrator
- Angutinnguaq Olsen, IT-arkivar,
- Kirsten Olsen, Projektansat 15/3-24 til og med 31/12-24
- Heidi Høiby, studentermedhjælper
- Ivaana M. Nielsen, studentermedhjælper
- Nannga Kleist-Johansen, studentermedhjælper

Kustoder (på timebasis)

- Rene Olsen, Najaaraq Fleischer, Frida Larsen, Arnatsiaq Dorph, Ivaana M. Nielsen, Anda Larsen, Sofie Andersen, AldaRos Rosing Olsen.

Medarbejdernes medlemsskaber i diverse råd, nævn og udvalg

Daniel Thorleifsen

- Medlem, Programkomitéen for forskningsprogrammet om udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik med fokus på Nordatlanten. Granskingarráðið, Research Council Faroe Islands
- Rådet for Menneskerettigheder - Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit

Christian K. Madsen

- Medlem af Grønlands Forskningsråd (indtil marts 2024)
- Advisory partner in the project Digital Action on Climate Change with Heritage Environments (DACCHE).
- Greenland/US Joint Committee working group member.
- Nordic Cooperation (NAPA) evaluation board, Nordic Council of Ministers.
- Member of the Executive Polar Expert Group (PEG), EU-PolarNet 2 Network.
- Advisory Board, Human Ecodynamics Research Center (HERC), City University of New York.
- Board of Editors, Journal of the North Atlantic.

Vivi Noahsen

- Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit (NIS) Greenland Research Council

Hans Harmsen

- 2018-present: Member, Humanities for the Environment Observatories (HfE)
- 2017-present: Registered Professional Archaeologist
- 2017-present: Member, Society for American Archaeology (SAA)
- 2017-present: Member, Archaeological Institute of America (AIA).

Aviâja Rosing Jakobsen

- Brancheudvalg, Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik
- Nunat Aqqinik Aalajangiisartut / Stednavnenævn
- Censorformand, Ilisimatusarfik, siden 25. september 2023

Frederik Fuuja Larsen

- Medlem af NUKAKA
- Medlem af Arctic Hubs Bestyrelse
- Medlem af censorkorpset ved Ilisimatusarfik

Hans Lange

- Medlem af censorkorpset ved Ilisimatusarfik

Randi S Johansen

- Medlem af censorkorpset ved Ilisimatusarfik

Inge Bisgaard

- Sagkyndig medlem af Grønlands kunsthøjesteret.

Jeppe Lorentzen

- ICOMOS Danmark - International Committee of Monuments and Sites
- European Network of Focus Points (ENFP)
- The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage (TICCIH)